

lă Hodac (județul Mureș), care ne-a invitat să participăm la reuniunea cultural-istorică *Secvențe hodăcene*. Programul acestei activități culturale a cuprins: alocuțiuni (Nicolae Băciuț, Lazăr Lădariu, Valentin Marica), comunicări (Dimitrie Poptămaș, Marin Șara, directorul Bibliotecii Municipale din Reghin, Lupu Basaraba Vasile, bibliotecar din Hodac), vernisajul expoziției „Familiiile”, vizionarea filmului *Udatul nevestelor – un vechi obicei local*. Un moment de excepție a fost prezentarea de cărți noi a celei mai active edituri din Târgu-Mureș – Editura „Nico”: *Martor și Vâslele timpului* de L. Lădariu; *În apa duhului* de V. Marica. N. Băciuț, directorul Editurii „Nico”, i-a înmănat solemn scriitorului V. Marica Diploma și Premiul Festivalului „Romulus Guga”, ediția 2009, pentru volumul menționat mai sus.

Profund impresionată de manifestarea culturală de la Hodac, am ținut să mulțumesc și să-mi exprim profunda recunoștință pentru clipele de vibrație sufletească pe care le-am resimțit alături de colegii de breaslă și de marcante personalități mureșene. Cu mândrie le-am vorbit despre Biblioteca „Târgu-Mureș” din Chișinău, partenerul fidel al Bibliotecii Județene Mureș, rodul unei colaborări fructuoase și al unei prietenii durabile.

Participarea la activitățile din cadrul *Zilelor târgumureșene* și întâlnirile impresionante cu oamenii cărților din această parte a României m-au stimulat și m-au provocat la noi proiecte de promovare a valorilor culturale. M-am pătruns astfel, o dată în plus, de adevărul cuvintelor lui Marin Preda: „Cultura e o formă de viață prin care o colectivitate umană își exprimă forța creatoare.”

NICOLAE DABIJA, ÎNTR-O „VIZITĂ POETICĂ” LA MIROSLOVEȘTI

Înv. Gheorghe PÂRLEA,
comuna Mirosllovești, județul Iași

Prietenul și consăteanul nostru **de Onoare** conf. univ. dr. Vasile Șoimaru de la Chișinău ni l-a adus la Mirosllovești în seara zilei de 29 septembrie 2009 pe marele poet și patriot român din Basarabia Nicolae Dabija. Ni-l promisese pentru 12 iulie, la Sărbătoarea satului, dar atunci și-l revendicase (cu prioritate, evident) Ana Blandiana, la o manifestare cultural-civică pe care cunoscuta poetă o patrona. Acum, un prilej fericit pentru noi, poetul se afla în drum spre un alt eveniment cultural de anvergură, de la Sighetul Marmăției, unde musafirul nostru special urma să primească Marele Premiu al Festivalului Internațional de Poezie. Tenacele Vasile Șoimaru,

cel care ni l-a adus în vizită și pe scriitorii Andrei Vartic, Nicolae Rusu, Vlad Pohilă, dar și pe faimoasa actriță Ninela Caranfil, acum a reușit să-i croiască celebrului său prieten drumul astfel încât itinerarul călătoriei cu început la Chișinău să fie musai *via Mirosllovești*.

Grupul de dascăli miroslloveșteni, împreună cu reprezentanții ai elevilor, primarul și consilierii locali l-am întâmpinat pe poet la Primărie, într-o formație ad-hoc, înjghebată sub constrângerea timpului scurt dintre anunțarea evenimentului și consumarea lui.

În ce mă privește, citind sporadic rubrica sa permanentă „La Est de Vest” din *Lite-*

ratura și arta și eseurile lui Vlad Pohilă din *BiblioPolis*, multe dedicate personalităților demne de pana eseistului, mi-a fost suficient ca să-l percep pe Nicolae Dabija ca pe un intelectual remarcabil, ca pe purtătorul de stindard al patrioților basarabeni, mai ales după moartea poetului Grigore Vieru. Desigur, mulți știau asta mai devreme și mai profund decât mine – un dascăl de școală primară din satul Miroslavești de pe Valea Moldovei, aproape de uitatele urme ale voievozilor descălecători, veniți din Maramureșul spre care acum călătorea poetul.

Mai emoționat decât toți cei de față, în contextul acestui moment istoric pentru comunitatea noastră, n-am îndrăznit să ies în întâmpinarea distinsului musafir. Universitarul Vasile Șoimaru mă „prezentase” (în lipsă) poetului ca pe un „cărturar local” – a confirmat-o celor de față chiar poetul, spre marea mea jenă pentru metafora la care prietenul meu mai vechi recursese, cu referire la mine. (Noi, prietenii basarabeni, îi spunem dlui învățător Gh. Pârlea *academicianul de la Miroslavești* – nota red.) Faptul că-mi apăruseră câteva demersuri publicistice cu tematică culturală (de fapt, a publicat zeci de articole și eseuri în *Tribuna învățământului*, de la București, dar și la Chișinău – în *Literatura și arta* și în *BiblioPolis!* – nota red.) și că am participat alături de prietenii noștri basarabeni cu modeste eseuri la prezentările lor de carte, ori la comemorările dedicate lui Mihail Sadoveanu, mi-a atras – din partea lui Vasile Șoimaru, om cu umor – porecle conținând o nuanță intelectuală, care exced statutul celui vizat să le poarte, în numele prieteniei onorante cu autorul etichetelor glumețe.

Evident că, deși încerc o oarecare păsuire față de cel care mă tachinează pentru măruntele mele preocupări culturale, port cu disconfort aceste etichete. Povara asta mă apăsa mai ales în împrejurarea în care trebuia să mă cunoască „pe viu” maestrul de la Chișinău. L-am ieșit totuși în cale, ti-

morat și surprins de bonomia poetului, felul comun de a se purta cu anodinii săteni care îi ieșiserăm în drum, la coborârea sa din mașina doctorului Vasile Șoimaru. Mi-am reglat spontan surprinderea cu privire la statura sa relativ scundă, printr-o comparație, venită automat de undeva din subconștient, cu vrednicul Voievod ce-și are sălașul de veci la Putna. Așa trebuie să fi fost clădit și bravul Ștefan, mi-am zis, și, desigur, mi-am sfârșit eu gândul, Nicolae Dabija ar putea mânui cu vlagă sabia falnicului Domn al Moldovei. De fapt, o și face. Cu un altfel de sabie însă: **Cuvântul**.

În sala Consiliului Local, unde poetul s-a adresat dascălilor și consilierilor, în prima etapă a întâlnirii noastre, m-am sfiit să-i stau în preajmă. Un coleg mai autoritar aproape că m-a împins în vecinătatea omului de cultură, la masa ovală a consilierilor, element de mobilier care acum servea o cauză enorm mai nobilă și care, iată, căpăta (conjunctural) și patina istoriei.

Pe fundalul încăperii se derula un filmuleț de prezentare a comunei, lucru remarcat de poet și folosit ca suport romantic pentru cuvântul său către gazde. Ne-a vorbit despre Basarabia și condiția băștinașilor din această provincie românească sacrificată de istorie. Între intervențiile celor doi distinși însoțitori ai săi, unul menționat, iar celălalt fermecătorul naist basarabean Vasile Iovu, își nota câte ceva, cu o economie explicabilă, într-un carnețel, cu file îngălbenite fie de trecerea timpului, fie de calitatea modestă a materiei prime din care a rezultat acest element de recuzită a poetului. Însemnările acestea erau, probabil, suport pentru interpunerile sale în dialogul liber care a urmat în sat și la *Hanu Ancuței*, locul făcut celebru de Sadoveanu, aflat în vecinătatea comunei noastre, comună care include și Verșenii copilăriei „*Ceahlăului literaturii române*”. Aici, la Han, unde oaspeții noștri din stânga Prutului au făcut popasul de peste noapte și unde câțiva dintre noi i-am însoțit la o cină ro-

manică, patronată de spiritul părintelui literar al locului, „*salvatorul limbii române în Basarabia sovietizată*” (precizarea aparține poetului-oaspete), Nicolae Dabija a continuat să ni se dezvăluie în profunzimea și frumusețea staturii sale spirituale.

Cultura istorică a vorbitorului și harul poetic, într-o îngemănare inseparabilă, au tăiat respirația auditoriului. Ne-a citit și recitat în două rânduri din poeziile sale, o dată nouă, adulților, apoi elevilor, în contextul întâlnirii cu aceștia în Căminul Cultural. Mai ascultasem versuri din gura creatorilor, cu intonația aceea monotona, inflexibilă, care, probabil, e o cutumă a breslei. Poetul Nicolae Dabija ni le-a citit (sau recitat) cu totul altfel: trăit, cu instrumentele unui actor autentic... Și, mai ales, fără pic de rezervă discriminatorie, dat fiind statutul cultural modest al celor de față.

Profesorul local de istorie, realizând că se află, categoric, în fața unui reper, în materie, și-a dezvăluit nedumeririle sale în legătură cu aleatoriul care băntuie în manualele de *Istoria românilor* din școlile din dreapta Prutului. Poetul a reacționat cu patetismul celui afectat adânc de sacrilegiul de a lăsa prezentarea istoriei Neamului pe seama diletanților, a falsificatorilor. S-a arătat revoltat împotriva celor care au scos legendele din cartea de istorie, argumentând că avem nevoie de legendele care clădesc și nu de cele care dărâmă (făcând aluzie, spre exemplu, la cele care lovesc în statura europeană și sacrosanctă a lui Ștefan cel Mare).

Am descoperit în poet și creștinul cuminte, fără accese de habotnicie, atunci când ne-a dezvăluit, în context, două din revelațiile sale: efectul liniștitor al *Psalmlor lui David* asupra stării sale sufletești de după moartea tatălui și forța premoniției unui vis, care a făcut ca masiva icoană de deasupra căpătaului ficei sale să refuze rolul nefast de ghilotină.

Ne-am despărțit de poet târziu, după miezul nopții, îmbrățișându-ne ca între vechi prieteni, confirmându-ni-se astfel generozitatea celui aflat în inimile noastre încă înainte de a-l cunoaște în trup și suflet.

Pentru cele două ipostaze ale întâlnirii noastre cu Poetul și Patriotul de la Chișinău, cea dinainte de întâlnire și cea de după întâlnire, îi suntem recunoscători intermediarului acestui privilegiu puțin meritat, vechiului nostru prieten dr. Vasile Șoimaru.

Profit de ocazie să amintesc aici că din inițiativa Domniei Sale avem în cadrul bibliotecii școlare de la Mirosllovești o *mini-biblioteca basarabeană*, ce se completează continuu prin grija ctitorului ei, dr. V. Șoimaru, și grație donațiilor de carte de la alți oameni de suflet de la Chișinău. Astfel încât, s-ar putea ca peste ani, miroslloveștenii să fie cei mai buni cunoscători ai vieții literare, culturale și sociale din Basarabia.

Pe Poet îl asigurăm de adâncă recunoștință pentru onoarea de a nu ne fi ignorat și de admirația noastră (mai mult intuitivă și mai puțin clădită pe opera celui care scrie mai mult decât putem noi citi) pentru ceea ce face în toate ale sale, pentru ceea ce face *La Est de Vest* în slujba Neamului.

Și încă ceva: după ce l-am întâlnit pe Poetul de la Chișinău, **dorul**, dorul în general, a început să capete și pentru noi, cei din Mirosllovești, o dimensiune nouă, cea care răzbate din „...*Doru-mi-i de dumnea-voastră / Ca unui zid de o fereastră*”.

P.S. Reproduc – cu mândrie că pana Potului a mângâiat, într-o adiere, și numele baștinei noastre – cuvintele autorului din Cartea de Onoare a satului: „*De vii o dată la Mirosllovești, / la apele Moldovei te încearcă bucuria / că tu, basarabeanul, singur nu mai ești, / că e cu tine toată România.*”

Gh. P.